

ਭੰਡਾਰੀ, ਮੁੱਖ ਜੱਜ-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਕਪੂਰ ਜੇ.

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, -

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਨਾਮ

ਐਫ. ਗਿਆਨ ਚੰਦ-ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ, -ਜਵਾਬਦਾਰ

, 1951 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 560

1953

August 4th.

• ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ. ਸਾਲਟ ਐਕਟ (1944 ਦਾ I), ਸੈਕਸ਼ਨ 3, 5. 6. 8, 30, 37 ਅਤੇ 38[^]-ਨਿਯਮ 8 ਅਤੇ 11 (ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ)— 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਟਾਕਾਂ 'ਤੇ ਲੂਣ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਿਫੰਡਿੰਗ ਡਿਊਟੀ— ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਨਹੀਂ—ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਭਾਵੇਂ ਝੂਠ—ਅਭਿਆਸ—ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ—ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਲੂਣ ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਤੋਂ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 28 ਫਰਵਰੀ 1947 ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਨੂੰ ਰੱਖੇ ਸਟਾਕ ਜਾਂ ਟਰਾਂਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ. ■ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਫਿਰ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ - ਇਸ ਲਈ: ਰਿਫੰਡ ਦਾ. ਰੱਖੇ ਸਟਾਕ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸੂਟ-ਅਯੋਗ ਹੈ

ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮਨੇ ਗਏ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਆਖਰੀ ਸਹਾਰਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦਾ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ।

- ਸ੍ਰੀ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾਸ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਵਧੀ ਹੋਈ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951, ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਨਦਾਰਾ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 3. ਜਨਵਰੀ 1951. ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਦੇਣਾ। 859-6-0 ਖਰਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ।

ਐਸ ਐਮ ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ID DUA, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਾਂ ਆਰਐਸਏ ਨੰ: 560 ਤੋਂ 562 ਆਫ 1951 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾਸ, ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤਾ ਇੱਕੋ ਹੈ।

28 ਫਰਵਰੀ 1947 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਲੂਣ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਮਕ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ:-

“ਨਹੀਂ। 1-Sa.lt/47. ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ
. ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1944, ਕੇਂਦਰੀ

V *- ਸਰਕਾਰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਤੋਂ ਲੂਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੈ

The Union of
India
v.
F/Gian
Chand Kasturi
LaL

ਕੋਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 (1944 ਦਾ I) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੂਰੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2-ਸਾਲਟ/47 ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ: -

**ਨਹੀਂ। 2-ਲੂਣ/47. 28 ਫਰਵਰੀ 1947 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1-ਕਸਟਮ/47 ਅਤੇ ਐਲ-ਸਾਲਟ/47 ਦੁਆਰਾ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਲੂਣ ਨੂੰ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਤੋਂ, ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ... ਇਸ 'ਤੇ. . 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਨੂੰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਲੂਣ ਦੇ ਸਟਾਕ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਜਾਂ ਉਸ .ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਵੀ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਪਰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਲਟ ਐਕਟ (1944 ਦਾ ਐਕਟ I) ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕੋਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਮੈਨੂਅਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 8 ਅਤੇ 11 ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਨਿਯਮ 8 ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ:-

"8. ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ। (1) - ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, 'ਅਧਿਕਾਰਤ' ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਮਾਲ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਮਾਲ.

- (2) ਕੋਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ

' y::^ t - ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ * _ ਡਿਊਟੀ, ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਅਧੀਨ? " * • .^ ਕੁਦਰਤ, ਕੋਈ ਵੀ
.-.ਐਕਸਾਈਜ਼ਬਲ।- ਮਾਲ।"

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਨਿਯਮ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ , ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: - ਭਾਰਤ
v.

"11. ਚੰਦ ਕਸਟੋਰਫ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ, ਐੱਫ. ਗਿਆਨ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਵਸੂਲੇ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਪਸੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਲਾਲ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ -----ਨਿਯਮ

9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲੈਕਟਰ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਖਾਤੇ-ਕਰੰਟ ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ, ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝਦਾਰੀ, ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ ਦਾਅਵਾ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

- ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਸਮਾਯੋਜਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ।"

ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ-

"3. ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਡਿਊਟੀਆਂ। (1) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਲੂਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਲੂਣ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਅਤੇ ਦਰਾਂ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।"

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ VII ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਮਾਨਸਿਕ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 37 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: - ** ◆ ◆ * *

- (i) ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਵੰਗ ਨਾਲ, ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ;

the^UftW'Of .•
 India
 v:
 F; Giari
 Chand ■ Kasturi
 Lai;
 Kapur,^

(ii) ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਂ- ਸਿਵਾਏ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ, ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਸ਼ਰਤ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕੰਟੇਨਰ, ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਅਹਾਤੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ;
 ◆ * * ◆ * ◆

(xvii) ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ"

ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

r/' . *'38. ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ । ^ " " , ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ

' ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। Alt ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹਰ ਨਿਯਮ ' • ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ

ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ' ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਹੈ, ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਿਆਦ ਲਈ

- ਤੀਹ ਦਿਨ ਜੋ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ , ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੰਸਦ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ .. ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; - ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਬਣਾਇਆ,;

* ' - the. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਗੇ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ bi* ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਲੂਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸ਼ਿੱਟਾਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਲੂਣ ਦੇ ਸਟਾਕਿਸਟ ਸਨ, ਨੇ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਫੰਡ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦ ਕਸਤੂਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਖੇ ਐਫ. ਗਿਆਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਲਾਲ ਨੇ ਕੁਝ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕਪੂਰ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲੂਣ ਡਿਊਟੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਓਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿੰਨੀ ਸੰਘ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਜੱਜ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, IV ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਜੱਜ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ, ਪਰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇਕੋ ਇਕ ਮੁੱਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸੀ-

1. ਕੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਉਸਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬੋਰਡੀ ਨੈਟ ਜੱਜ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਧਾਰ ਸਨ:-

2. ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2-ਸਾਲਟ ਆਫ 47, ਮਿਤੀ 28 ਫਰਵਰੀ 1947 (1947) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਨਮਕ ਡਿਊਟੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਰੈਵ ਨਿਊ ਡਿਵੀਜ਼ਨ)।

3. ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ -
ਲੂਣ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ

The Union of
India
v.
K F. Gian
Chand Kasturi
Lal.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਚੇ ਗਏ ਲੂਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਨੂੰ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਲਾਂਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। "

• Kapur, J.

ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਇਹ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇ, ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ। ਆਪਣੇ ਅਪੀਲੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੂਜੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਉਹ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ: -

"ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਨੂੰ ਲੂਣ ਵਪਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਸਟਾਕ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ .notification- ਜੋ ਕਿ, ਹੈ, ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ. ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।" ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 38 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ ਜੋ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਉਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਸੰਘ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। v. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 8 ਅਤੇ 11 ਸਟੈਚੂ ਹਨ- F. ਗਿਆਨ ਕਹਾਣੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਚੰਦ ਕਸਤੂਰੀ ਕੋਲ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਬਲ ਹੈ, ਪਰ ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ -----ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਕੋਈ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 3 (2) ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰਤੱਵਾਂ, ਟੈਰਿਫ ਵਾ ਲੂਜ਼, ਆਦਿ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕੁਝ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 8 ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਤੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ III ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ IV ਸਮੁੰਦਰ ਦੁਆਰਾ ਆਵਾਜਾਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ■ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਮਾਲ/ਏਯੂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਨਾਓ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ I-ਸਾਲਟ/47 } ਮਿਤੀ 28 ਫਰਵਰੀ 1947 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਐੱਫ. ਗਿਆਨ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੂਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਦ ਕਸਤੂਰੀ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਲਾਲ. ਕੋਲ ਕਨੂੰਨੀ ਬਲ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2-ਸਾਲਟ/47, ਜੋ ਉਸੇ ਦਿਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤੇ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਲੂਣ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ, ਪਰ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਨੇਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਅਪਣਾਈ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਲੂਣ ਡਿਊਟੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਨੀਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ? ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ - ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਵੇ। ਦਿਨ ਇਹ ਹੱਕ ਦੇਣ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਰਿਫੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਸਟੈਟ ਟਿਊਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ , ਵਿਧਾਨਕ

ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 11 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਣਜਾਣੇ, ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਢੁਕਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 35 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 11 ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 35 ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਮੈਂ

ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਓ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇ ਰਿਫੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਗਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਰਿਫੰਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਣਜਾਣੇ, ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਵੇ।

ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਦਿ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਐਮ. ਲੇਲ (1):- u -

F. Gian

... ਜੇ, ਚੰਦ ਕਸਤੂਰੀ

ਲਾਲ ਲਿਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ .ਕਿ ਤਸੀਹੇ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ _____"

ਤਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਬਰੂਮਜ਼ ਲੀਗਲ ਸੈਕਸਿਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸਿਮ ਐਕਸ ਨੂਡੋ ਨੈਕਟੋ ਨਾਨ ਓਰੀਟਰ ਐਕਟੀਓ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਲੈਕਸਟੋਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਬਰੂਮਜ਼ ਲੀਗਲ ਸੈਕਸਿਮਜ਼ ਦੇ ਪੰਨਾ 510 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਇੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨੁਡਮ ਪੈਕਟਮ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਨੰਗੀਤਾ, ਸਾਡੇ ਸਿਸਟਮ - ਟੈਮ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਾਰ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਰਸਮੀ ਹਾਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ. ਲਿਖਣਾ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੇਅਰ ਪ੍ਰੋ ਮਿਸ ਦੀ ਸਾਡੀ ਧਾਰਨਾ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਨੁਡਮ ਪੈਕਟਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ' ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਮਤੀ *nudum pactum ex quo non oritur actio* ਹੈ ; ਅਤੇ ਸਿਵਲ

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਧਿਕਤਮ ਦਾ ਭਾਵ ਜੋ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਆਖਰੀ-ਉਲੇਖਿਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1948 ਪੀਸੀ 121 ਤੇ ਪੀ. 127

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ. ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਈਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਸਥਿਰ ਹੈ- ਐੱਫ. ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਸਮਰੱਥ।

ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ

-----ਸ੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੂਆ* ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਅੱਗੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਫਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਕੇਸ ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਸ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੇ * ਉਠਾਇਆ? ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਆਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਧਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। *ਕਨੈਕਟੀਕਟ ਫਾਇਰ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਕਾਵਾ ਨਾਗ (1)* ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਵਾਟਸਨ ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

"ਜਦੋਂ ਆਖਰੀ ਸਹਾਰਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਪਰ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਬੇਨਤੀ।'. ^.

ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ LordshipsjIn^an Indian.case ਦੁਆਰਾ _ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; .Official- Liquida- 0 ^tor of ME M&la Sons, Ltd. v. Perin R. Burjorjee (2), ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ .

ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(1) **1892 AC 473 'ਤੇ ਪੀ. 480-'**

(2) **59 ਆਈਏ 161**

ਹੱਕਦਾਰ ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਈ। ਐੱਫ

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਲ ਯੂਨੀਅਨ -----ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਬੋਪ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ